Parallelsessie Informatie en Ontmoeting, 28 oktober 2021
Reserve Duurzaamheid
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	mevrouw A. Mager
Raadsgriffie:	mevrouw E. van Bekhoven
Fracties:	Stadsbelang-Democraten Gorinchem-CDA-PvdA-SGP/ChristenUnie - VVD-D66-SP-GroenLinks-Gorcum Actief- Fractie van Maaren
Portefeuillehouder:	de heer E. Kraaijeveld
Ambtelijk:	de heren M. Bos en J. Mos
Notulen:	notulistenbureau Leeuwenburgh-Vendrig

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom. Zij licht het doel van deze sessie toe.

Reserve Duurzaamheid

Duurzaamheid en de energietransitie vormen een complexe opgave, die blijvend vraagt om gemeentelijke inzet of stimulering om de lokale bijdrage aan landelijke klimaatdoelstellingen te behalen. Om hier een flinke impuls aan te kunnen geven is tijdens de Perspectiefnota 2020 uit de opbrengst van de verkoop van de Eneco-aandelen een bedrag van €5 miljoen beschikbaar gesteld voor duurzaamheid, oftewel de Reserve Duurzaamheid. Door nieuwe ontwikkelingen en het opraken van eerdere incidentele budgetten is er nu de noodzaak dat er een weloverwogen invulling komt van de Reserve Duurzaamheid. De vijf pijlers in de Regionale Energiestrategie, de wijkuitvoeringsplannen van de Transitievisie Warmte, klimaatadaptatie en biodiversiteit vormen samen de grootste duurzaamheidsopgaven voor na 2021. Zonder extra (nieuwe) gelden moet de gemeente pas op de plaats maken in deze duurzaamheidsopgaven of de ambities fors naar beneden bijstellen. Bij dit voorstel voor een afwegingskader voor toekomstige projecten, doen we ook een voorstel om nu reeds gelden beschikbaar te stellen voor concrete voornemens die we in 2022 willen uitvoeren en die voortkomen uit eerder genoemde door uw raad vastgestelde visies.

Wethouder Kraaijeveld geeft een korte toelichting. De raad heeft destijds een reserve van € 5 miljoen gevormd voor duurzaamheid. De duurzaamheidsopgave is erg groot en het college wil een flinke impuls geven aan de duurzaamheid in de stad. Voor de uitrol van het warmtenet is al € 1,5 mln. beschikbaar gesteld. In een presentatie wordt een afwegingskader van 8 punten voorgesteld met de vraag of het college dit als kader mag hanteren voor de invulling van de reserve. Ook wordt gevraagd hoeveel ruimte de raad in dit kader aan het college wil geven.

De heer Bos geeft een presentatie (beschikbaar op iBabs).
Hij gaat in op de aanleiding, het versnellen van de energietransitie, verduurzaming en klimaatadaptatie, aflopende budgetten in 2021 en de voortgang van het beleidsplan duurzaamheid. Ook schetst hij de rollen van de gemeente in dit kader. Twee grote budgetten betreffen het beleidsplan duurzaamheid en de energietransitie. Voorgesteld wordt om de restanten over te hevelen naar de reserve duurzaamheid. Hij schetst de resterende budgetten.
Vervolgens licht hij het voorgestelde afwegingskader toe met een focus op Gorinchemse bewoners, bedrijven en organisaties, het behalen van de duurzaamheidsopgaven en een extra impuls op de duurzaamheid.

Ook worden kansen genoemd, zoals led straatverlichting, verduurzamen gemeentelijk vastgoed en inkoopbeleid. Een voorstel voor de inzet van de reserve duurzaamheid voor 2022 wordt geschetst: energiebesparing (bedrijven) € 166.673, klimaatadaptatie € 200.000 en biodiversiteit € 50.000. De reserve duurzaamheid wordt meegenomen in de P&C-cyclus. Monitoren is ook verplicht per pijler.

De voorzitter bedankt voor de presentatie en geeft gelegenheid voor het stellen van vragen.

Wethouder Kraaijeveld vraagt met name nu te reageren op de acht afwegingsgronden.

De heer Roeland verwijst naar de budgetten voor 2022 en vraagt hoe de bedragen tot stand zijn gekomen.

De heer Bos antwoordt dat de energiebesparing bedrijven valt onder de RES, waar de Omgevingsdienst voor ingezet wordt. De plannen voor klimaatadaptatie en biodiversiteit zijn nog niet concreet. Gedacht wordt aan een regionaal en lokaal uitvoeringsprogramma formuleren, bijvoorbeeld met betrekking tot riolering en het vergroenen van Gorinchem, acties en meekoppelkansen.

De heer Tekir merkt op dat het afwegingskader heel objectief lijkt maar hoe wordt hiermee omgegaan als een activiteit op 1 punt heel goed scoort en op andere minder. Hoe absoluut is het kader en op welke manier gaat het college erover rapporteren. Wat betreft het overhevelen van middelen van 2021 naar 2022 wordt verwezen naar de RES, maar zijn er ook concrete plannen?

Wethouder Kraaijeveld licht toe dat het uitvoeringsplan van de RES als bijlage bij het raadsvoorstel gevoegd wordt; daar zitten vijf pijlers in. Het wordt concreter uitgewerkt. Met betrekking tot het afwegingskader licht hij toe dat de bedoeling is om de raad te vragen op welke manier zo effectief mogelijk de reserve ingevuld kan worden. Er zit wel flexibiliteit in. Als voorbeeld noemt hij de CO2-winst bij de aanschaf van veerboten, wat een project had kunnen zijn ter beoordeling. Op dit moment concentreert men zich op de RES, klimaatadaptatie en biodiversiteit. Er zijn ook andere kansen, bijvoorbeeld op het gebied van vastgoed maar daar komen landelijke subsidies voor.

De heer Tekir merkt op dat het afwegingskader veronderstelt dat er een moment is om projecten tegen elkaar af te wegen. Projecten komen echter in de loop van het jaar aan de orde, waardoor projecten niet tegen elkaar afgewogen kunnen worden. Hij vraagt realistisch te zijn in wat wel en niet absoluut is.

Wethouder Kraaijeveld merkt op dat het niet meer mogelijk is om een groot uitvoeringsplan te maken voor een paar miljoen. Nu moet geprobeerd worden volgtijdelijk de goede afwegingen te maken.

De heer Tekir geeft aan dat voorkomen moet worden dat het tot willekeur gaat leiden terwijl we denken dat het een afwegingskader is.

Wethouder Kraaijeveld bevestigt dit, maar wijst op het feit dat wel besloten is over een RES en over een warmtenet. Verder is de gemeente natuurlijk met nog meer dingen bezig in dit kader. Het afwegingskader moet helpen om een goede afweging te maken.

De heer Van Santen wijst op het feit dat sommige punten breed gelezen kunnen worden, bijvoorbeeld hulp van de gemeente en een of meer lokale partijen. Er zou wat nuance aangebracht moeten worden om het kader helderder te maken.

De heer Bos licht toe dat hij juist ruimte wil laten om niet zo veel in te kaderen. Het gaat meer om de intenties om te scoren. Los van de kwantiteit en meer naar de kwaliteit kijken.

De heer Van Santen meent dat het ook verruimd kan worden met een nuance.

De heer Bos vindt het een goede aanvulling.

De heer Van Willigen vindt dat de tekst in het afwegingskader suggereert dat het over financiën gaat en dat is niet perse nodig.

De heer Bos zegt dat het ook kennis en ervaring kan zijn.

Wethouder Kraaijeveld licht toe dat als er hulp van de gemeente nodig is voor een project, het positief is als de initiatiefnemers ook eigen geld willen inbrengen. Op die manier is het bedoeld.

De heer Van Willigen verwijst naar de context van punt 5 over cofinanciering. Dan voldoet het aan twee voorwaarden.

De heer Van Breemen denkt te begrijpen wat het college beoogt met dit afwegingskader. Het wordt alleen niet de oplossing naar zijn mening. Het is ofwel te genuanceerd of juist niet. Ondergrenzen zijn hard en het wordt dan heel vaag hoe het gewogen moet worden. Het is ook niet coherent. Hulp kan ook bestaan uit ambtelijke of materiele hulp. Het is onnodig onduidelijk makend wanneer je voor hulp of geld in aanmerking komt.
Ook wijst hij op het feit dat er al veel beleid van de gemeente is op het gebied van duurzaamheid. Hij meent dat het niet verstandig is om dit afwegingskader vast te stellen. De bedragen voor 2022 die genoemd worden zonder enige plannen vindt hij ook raar. Dat moet meer onderbouwd worden. Ook zijn er al afspraken over voor welke bedragen het college de raad om toestemming moet vragen. Hij meent dat er iets creatiever naar gekeken moet worden.

Mevrouw Stevens vraagt zich in het verlengde van het betoog van de heer Van Breemen af voor hoe lang dit kader moet werken en of het geen problemen kan opleveren. Verder in de tijd kan blijken dat het niet zo handig is. Ook zij is benieuwd naar de bedragen die genoemd zijn.

De heer Bos neemt actualisatie van het kader mee. Het specifieke bedrag voor bedrijven zit in de RES en dat komt terug bij het raadsvoorstel.

Wethouder Kraaijeveld vult aan dat nog aangegeven zal worden aan welke activiteiten gedacht wordt in het kader van de klimaatadaptatie en biodiversiteit. De gemeente wil in 2022 hiermee aan het werk gaan samen met andere partijen. De wethouder begrijpt de reflectie van de heer Van Breemen. Hij zoekt naar flexibiliteit maar de reserve duurzaamheid moet wel zo goed mogelijk benut worden.

De heer Tekir vraagt zich af of het afwegingskader wel een doel kan dienen als het niet zo is dat er een moment gekozen wordt waarop verschillende projecten tegen elkaar afgewogen worden. Veel projecten kunnen op basis van dit lijstje een go krijgen. Er is verder al een RES en vastgesteld beleid. Hij vraagt de wethouder met een voorstel te komen.

Wethouder Kraaijeveld bevestigt dat er al beleid is. Er worden uitvoeringsprogramma’s gemaakt en dan helpt het wel om een afwegingskader te hebben.

De heer Tekir vraagt zich af wat de kaders toevoegen. Zaken als het reduceren van CO2 uitstoot staan overigens al in het vastgestelde beleid.

De heer Hachhouch zegt veel vragen over de uitwerking te hebben. In hoeverre wil de raad budgettaire ruimte geven aan het college; de heer Van Breemen zei dat daar al afspraken over zijn. Die zouden ook opgerekt kunnen worden. De gemeente moet wel snel kunnen schakelen.

De heer Van Willigen zegt dat hij het voorstel heeft gelezen als een kader om individuele aanvragen te beoordelen. Of is het de bedoeling om plannen naast elkaar te bekijken.

De heer Bos antwoordt dat het de bedoeling is per plan of project te beoordelen.

De heer Tekir vraagt zich af wat dan het minimum is dat een project moet scoren. Op enig moment is de reserve op en misschien komt er dan nog een interessant project waarvoor geen ruimte is.

Wethouder Kraaijeveld licht toe dat uitvoering gegeven wordt aan de RES. Er zijn ook andere projecten die al gaan lopen. Dit helpt om kritisch te kijken naar wat we uitrollen.

De heer Van Willigen meent dat het dan meer een verantwoordingskader is.

Wethouder Kraaijeveld ziet het als afwegingskader.

De heer Kuijten gaat in op het overhevelen van de restantbudgetten. Hij vraagt of er nu ook nieuw budget aangevraagd wordt. Hij vraagt aandacht voor natuur inclusiviteit. Voor led straatverlichting is al eerder een budget gegeven. Hij noemt ook de verduurzaming van het inkoopbeleid wat al de aandacht heeft. Wat zijn nu echt nieuwe kansen? Er zou bijvoorbeeld iets gedaan kunnen worden aan verduurzaming voor vve's. Wat betreft het afwegingskader sluit hij zich aan bij de woorden van de heren Van Breemen en Van Santen. Wat betreft de beperking in financiën pleit hij voor maximaal faciliteren door de gemeente van mensen die daarom vragen. Als er een project wordt ingediend, moet het college dit beoordelen.

Wethouder Kraaijeveld zegt te kunnen aangeven hoeveel restanten er nog zijn. De extra € 460.000 zal hij nog nader benoemen. Dan wordt ook duidelijk hoeveel er nog over is van de reserve. Ledverlichting is benoemd als een kans en misschien is het een open deur maar er kan nog een extra slag in gemaakt worden. De restanten zijn nog over omdat bepaalde voornemens niet uitgevoerd zijn. Met dit besluit worden die gelden geoormerkt.

De heer Van Breemen vond de suggestie van de heer Van Willigen om het een verantwoordingskader te laten zijn een goede maar de wethouder wil dat het een afwegingskader is. Hij vindt het daarvoor niet zo bruikbaar en voorspelt veel ongelukken als het als afwegingskader ingevoerd wordt.

Wethouder Kraaijeveld denkt dat het misschien toch beter gezien kan worden als verantwoordingskader. Hij moet nog wel kijken hoe het in voorstellen aan de raad voorgelegd kan worden. Hij vraagt ook of het bedrag van € 50.000 gehandhaafd moet worden of verruimd kan worden.

De voorzitter zegt dat op 18 november een B&A is voorzien. Ze voelt wel wisselende meningen en interpretaties en denkt dat hier nog wel iets mee gedaan moet worden. Zij vraagt de wethouder of er voldoende informatie is opgehaald om op 18 november een begrijpelijk inhoudelijk raadsvoorstel voor te kunnen leggen.

Wethouder Kraaijeveld zegt daarnaar te streven. Hij zal een en ander verduidelijken en noemt de restantbudgetten en het nieuwe budget van € 460.000 en de status van het verantwoordingskader. Hij begrijpt dat de raadskaders aan de raad zijn en dat het afwegingskader gebruikt moet worden als verantwoordingskader.

De heer Tekir kan zich vinden in die analyse. Hij gaat in op de ruimte aan het college. Hij kan zich voorstellen in deze veranderende omstandigheden dat het college op zoek is naar ruimte om maatregelen te treffen. Hij zou die ruimte wel willen geven als er goede afspraken over de wijze van verantwoorden gemaakt worden.

De heer Van Santen vraagt zich af in hoeverre het college en de raad besluiten moeten nemen. Dat is wat anders dan dit afwegingskader. Hij zou er een breder voorstel over willen krijgen.

De heer Van Breemen kan zich voorstellen dat ook andere wethouders meer ruimte willen hebben voor hun portefeuille. Er is een afspraak dat de raad niet op elke € 10.000 stuurt op voorwaarde dat het college ook goed verantwoordt. Hij is wel bereid enige ruimte te geven aan de wethouder.

Mevrouw Stevens merkt op dat in het afwegingskader bepaalde punten misschien verplicht zouden moeten worden, zoals met betrekking tot de biodiversiteit en de CO2 uitstoot. Als daar zwaarte aan gegeven wordt kunnen die onderwerpen veilig gesteld worden.

De voorzitter sluit de beraadslagingen af. De B&A-sessie is voorzien op 18 november en besluitvorming in de raadsvergadering van december.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.